PAMFLET
713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

21
1888/
1349

SENDTBRIEF,

Gesonden door den Prince van Parma/ aen Borgmeesteren/ Schepenen/ende Magistraet der Stadt van Antwerpen. Midtsgaders ook aen den grooten Raet/ghenoempt/den Tweeden Raet/ende den Gulden der seluer.

Met de Antwoorde

Der voorsc. Heeren Borgmeesteren/Schepenen/Tresoriers/Rentmeester ende Raet/door een generale goetduncken ende alghemeyn bewillinge der gantscher Stadt.

7130
KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK 's GRAVENHAGE.

TOT DORDRECHT.

By Jan Canin. Anno. 1584.

51.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Alexander Prince van Parme ende van plaisance, Lieutenant, Gouuerneur ende Capiteyn Generael.

Seer lieue ende wel beminde/ De langduerichheyt van dese inlantsche oorloge ende verstroyinghe/ de welcke het lant daer door heeft geleden / hebben v lieden genoech doen verstaen/ ende als metten dinghen aenraecken / hoe luttel ghylieden ghehouden zijt / inden ghenen die daer af oorsaeck gheweest zijn/ ende die om haer bewe-ginghen ende eyghen nutheyt geoordert hebben het bederf van het arm volck. Ende en is niet sonderlinghe van noode v lieden voor te stellen allen tghene gheschiedt is/ sedert het beghinsel van dese beruerten / aenghemerckt dat de meest onwetende ghenoech ghewaer gheworden is / dat het voornemen vande autheurs van dese oorloghe niet en is gheweest tot het ghemeyn welvaren ende ruste / maer alleenlick daer toe dwelck het eyghen van hare seer schadelijcke begeerte was raeckende. Want so verre men begint hare daden te overdincken / salmen ten eersten beuinden / dat wylen Oranges nopt anders ghesocht en heeft dan verwerringe van alle dinghen / sonder opt eenighe sorghe ghehadt te hebben / om een vanden steden / die den legher vanden Coninck mijnen Heere beleghert ende verovert heeft/ te ontsetten. Het selfde machmen segghen vande Franchoysen/ daer af ghylieden goede ghetuyghenissen tondt gheven / hoe sy ghemeynt hadden met uwe hupsvrouwen ende kinderen te handelen / in vergheldinghe van soo veel eeren die ghy ghepootcht hebt hen te bewijsen. Ende nademael het Godt nu belieft heeft / den eenen ende den anderen van dese werelt te roepen / ende dat ghylieden daer door ghenoech verstaet de verminderinghe van uwe sterckte/ ende ter ander zijden de groote macht van uwen Coninck/ met de gelucksalige wtcomsten die Godt den Schepper van daghe te daghe hem verleent/ soo soudt het nu voortaen tijdt zijn / dat ghy opsicht naemt op v eyghen salicheyt/ ende op het welvaren van v eyghen volck / met so veel ongheluckighen ghedronghen/ ende omringht zijnde/ twelck ten lesten gedwonghen sal wesen daer onder neder te vallen / het welcke oorsaecke is/ dat wy/ beweecht zijnde door een sonderlinghe gheneghenthey die wy totten landen draghen / soo omme de plaetse van waer wy ghesproten zijn/ als omme de gunsten die wy in onse jonckheyt al-daer hebben ontfanghen/ hier te voren de moeyte ghenomen hebben van v lieden met onse brieuen voor te draghen / soo aen v lieden int besondere/ als aen den anderen steden ende landen int ghe-

meyn / alſulcke middelen / als ons / met Godt ende in onſen ghewiſſe dochten ghenoechſaem te weſen / omme het landt wederomme in vrede ende gherusthept te ſtellen. Maer alſoo wylen Orange / ende andere die niet anders en ſochten dan dooz het bederf vande landen / ende het bloedt van de arme onnooſele menſchen / aen hen te trecken de heerlickhept ende heerſchappije vande voorſchreuen landen / onſe voorſchreuen vrieuen hebben archghelyck opghehouden ende verdupſtert / hebben wy wel gewilt / voor de leſte repſe / v lieden noch eens deſen te ſchryuen / ende te bidden met alle hittichepdt ende ernſt ons moghelyck zynde / dat ghylieden / mede lyden hebbende met uwe huysvrouwen / kinderen ende v verlatene vaderlandt / de ooghen van uwe ghedachteniſſe eens wilt ſlaen op de ruſte ende voorſpoet die een pegelyck hier te voren genoten heeft / onder de ghehoorſaemhept van zyne Maieſtept / ende ter andere zyden op het wterlycke bederf / tot welcke dit lant teghenwoordelyck ghebracht is / het welck nochtans (ſo verre men in deſe oorloge volherdt) van daghe tot daghe meer ende meer ſal toenemen / tot den onderſten gront ende leſten ſtip toe. V lieden ooghen vootaen ſluptende voor de leughenachtighe voorſlaginghen ende aengheuen van de ghene die v houden ende voeden in deſe dwalinge ende wantrouwe vande goethept ende oprechticheyt vanden Coninck uwen natuerlicken Prince / de welcke nochtans ſo ſeer groot is / dat / hoewel de iniurien zyn ſeer ſwaer ende atroce / hy nochtans daeromme niet en laet v lieden eene gheheele vergetinge aen te bieden. Ende als ghylieden ſult willen in handelingh comen / naer wtwyſen der begheerte / die meer als de helft van de borgerye van Antwerpen daer toe heeft / volghende tghene wy verſtaen bpden verwettingen die ons dagelicx ende tallen vren daer af van alle zyden gedaen worden / belouen wy v lieden / dat wy van onſer zyden ſulcx ouer een comen ſullen / in allen tgene dat ghy lieden eerlicken ende redelic ſult mogen voorbragen / dat ghylieden metter daet ſult vernemen / dat het gene ons beweecht / meer is eene ware ende vaderlicke genegenthept / die wy dragen tot v eygen weluaren ende ruſte / dan eenighe nut oft eygen bewegenthept / oft wantrou vande wtcoemſte van onſe aenſlagen / daerghylieden oorſake ſult weſen / by ſo verre ghy v noch voorder hardtneckich ende obſtinaet wilt bethoonen / van de conditien van uwe verſoeninge ſeer te verargeren. Protesterende daerenbouen / dat wy geen oorſake en zyn van het vergieten van ſo veel onnooſel bloets / eñ mitsvande ongelucken die daer naer voorder ſullen volgen. Ende ten eynde niemant onwetende en ſy van onſen goeden wille / noch van de aenbiedinge die wy v lieden doen / ſchryuen wy vrieuen vanden ſelven inhouden aen dien vanden grooten Raet / genaemt / de Vreeden raet / ende andere Gulden / met bede aen God / dat hy het herte vanden genen wil aenroeren / die meeſt onder v lieden vermoghen / ſulcx dat het weluaren eñ ruſte / die ghylieden daer wt moecht ver-

wach-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

ghen gront is ende de voornaemste herre oft asse omme dwelc het stuck vande vrede oft van de oorloge is draeyende / ende dat meer is / dat de Coninc sich beuindende der Inquisitie van Spaengien / eñ den geboden des Paus van Roomen onderworpē / de macht oft vrijdom niet en hadde zijn ondersaten (Christenen wesende) te vergunnen tgene de Paus ende vele Princen van Italien geerne den Joden ende Turcken toelaten: ende sonder twelcke het teenemale onmogelijcken is een geduerich veruolch van allerhande sortē vā ellenden vanden volcke af te wenden. Wy ons beuindende buptē alle hope van immermeer pet te mogen verweruen / dwelc ons eenige vsekerde ruste soude mogē aenbrengen / de selfste noot die ons gepoort hadde dese oorloge aen te nemē / heeft ons oor bedwongē de selue te volgen / omme ons tegens eene so onrechtueerdige vorurkinge te beschermen. Eñ naer vele ontallijcke seer ootmoedighe supplicatien / beden / verthoonmgen / ende protestatien / so by ghe schrifte / als door gesanten naer Spaengien afgheueerdicht: Ende namentlijcken / naer verscheydē tusschensprekingen eñ intercessien van vele Christelijcke Coningen eñ Princē binnē twintich jaer herwaerts ende meer / te vergeefs gedaen ende veruolcht / hebben wy ten lesten bedwongen geweest onse toevlucht te nemē aen wthemische Vorsten. Ende tegenwoordelijck siende de groote ende wtnemende wijsheyt / gherechtichheyt / ende matichheyt / mette welcke de alder Christelijcxste Coninc van Vrancrijck zijn ondersaten / so wel van d'een als d'andere religie in vrede ende ruste onderhoudt: ende ons beuindende ten wtersten genootsaeckt eñ bedwongen als voren / en connen wy uwe Hoocheyt niet verswijgē / dat alle de gevnieerde ende bontplichtige prouincien met ons / met een generael eñ eendrachtich bellupt hen alreede aen zijn voorseyde Maiestept van Vrancrijck verbuecht hebben / de selue seer ootmoedelijck biddende / onse sake in handen te willen nemen / ende ons in zijne beschermīnge ontfangen als zijne ondersaten / omme ons teghens eene so wterlijcke strafheyt ende onmenschelijckheyt voor te staē eñ te beschutten. Waer op zijne Maiestept ons so goedertieren gehoor eñ so goede hope gegeuen heeft / dat / volgende de verbinteniſſe met de welcke wy aen hem solemnelijck ende generalijck zijn verbonden / het in onse macht niet meer en is / in eenighe onder handelinghe te tredē / de welcke (hoe luttel het ware) onse aenbiedinge ende beloeften eenichsins soude mogen hinderlijck zijn eñ preiudicieren / sonder te vallen in eene rechtueerdige blamatie ende lasteringhe van te wesen de alder lichtueerdichste ende ondanckbaerste die de aerde soude moghen draghen.

Ter andere spden oock / also wy maer een lit en zijn vande generalitept / ende dat wy by solemnelen eedt ons hebben verplicht / in egeene communicatie oft handelinge van vrede te tredē / sonder een alghemepne bewillinghe ende goetvinden van d'andere ghevnieerde

nieerde landen/en hebben wy geene macht/al hadden wy daer oo-
begeerte toe/de aenbiedinge van uwe Hoochept aen te nemen/son
der al voren van henlieden henne inwillinge ende toestaen/midts-
gaders ook die van zyne voorseyde Maiestept van Vranckryc ver-
cregē te hebbē/welcke is de redene/waeromme wy uwe Hoochept
seer ootmoedelyckē biddē/dat achtervolgende dese soeticheyt eñ
vaderlycke goedertierenheyt die ons de selue soo goedichlyck aen-
biet/der seluer belieue niet quaet te vindē / dat voor eñ al eer in ee-
nige handelinge te treden / wy naer wtwysen vā onse verbintenis-
se/de vrieuen van uwe Hoochept seyndē aende voorseyde gevnieer-
de prouincien/eñ met henne approbatie eñ goetuinden wy de selue
ook voordragen aen zyne voorseyde Maiestept van Vranckryck.
Ten eynde/dat / aengemerckt der seluer belieft heeft ons so seer te
vereeren/als sich ōstaen te hebben tot onse seer ootmoedige clach
ten(de welcke elders so onweerdichlyckē verworpē zyn geweest)
wy niet en doen sonder zyne oorloff ende toelatinghe / omme zyne
Maiestept niet te gheuen rechtueerdige oorsaecke/van ons te bla-
meren ende lasteren als bedrieghers / lichtueerdige ende ondanc-
bare menschen.

Belangende de protestatie die uwe Hoochept belieft te doen int
eynde zyns briefs / willen wy wel gheloouen / dat de selue gheen
oorsaecke en is van de wtstortinghe van so veel onnooselr bloets/
noch vande ongelucken die daer naer souden mogen volgen : aen-
gemerckt den oorsprouck van dese oorloghe van elders herromt.
Maer wy bidden oot uwe Hoochept seer ootmoedelyckē/te willē
bemercken/dat wy van onser syden in gheenderhande wyse desen
aengaende beschuldicht en moghen wesen / gemerckt wy niet dan
defensiue oorloge/oft tot beschermninge dienende/en vueren/eñ tot
geen ander saecke en trachten / dan ons met hupsvrouwen eñ kin-
deren int leuen te onderhouden/ende inde vryheyt van onse gewis
sen ende conscientien/ende d'aenroepinge des naems Godts deur
onsen eenighen Salichmaker ende Middelaer Jesum Chzistum.
Ende dat daeromme wy van onser syden van alle bloetstortinghe
seer geerne een eynde maecken souden / so verre het uwe Hoochept
insghelyck beliefde/metter daet te bewysen dese goedertierenheyt
ende soeticheyt/de welcke haer belieft ons met synen vrieuen te be
loeuen/doende de selue van zynder zyden gelyckelyckē ophoudē/
ten eynde wy deur de bewysinge van dit beginsel/oordeelen mogē
vā de verseckerthept vā alle de reste. Biddende uwe Hoochept voor
t'leste/te willen gelooven dat wy syne deuchden hooch achten ende
beminnen/ende begeeren van gantscher herten der seluer seer oot-
moedigen dienst te bewysen / in alle tgene dwelcke onse eere/eedt/
ende conscientie(de welcke wy bidden voor Godt alleen te mogen
bewaren/ons eenichsins sullen mogen toelaten. Hier mede

Myn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Mijn Heere / cussende seer ootmoedelicken de handen van uwe Hoochept/bidden God almachtich dat hy der seluer verleene tgene haer alder salichste is. Wt Antwerpen desen xxiij. dach van Nouember. 1584.

Vwer Hoochept

Seer ootmoedighe ten dienste/
Borgemeesteren/Schepenen/Tresoriers/Rentmeester ende Raedt der Stadt van Antwerpen/
hier op gecommuniceert hebbende metten anderen leden inden Breeden Raet vergadert/midtsgaders metten Gulden der voorseyder Stadt.

Ter ordonnantie vanden seluen/
Onderteeckent B. Berlecom.

Het Opschrift was

Aen zijne Hoocheyt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 713a